

D66 is een groot voorstander van de Europese gedachte. Europese integratie heeft sinds de Tweede Wereldoorlog vrede en voorspoed gebracht. De basis van het moderne Europa is eenheid in diversiteit. Europa kent een grote verscheidenheid aan culturen, maar ook een gemeenschappelijke geschiedenis én een gemeenschappelijke toekomst.

D66 kiest ervoor om de kracht van de Europese Unie te benutten en te vergroten. D66 kiest voor een sterke en innovatieve economie die minder belastend is voor het milieu. D66 kiest voor stabiliteit, veiligheid en vrede als voorwaarden voor uw persoonlijke vrijheid. D66 kiest voor een sociaal en solidair Europa. D66 kiest voor democratisch, transparant en efficiënt bestuur, waarvan u de richting bepaalt.

De toekomst van Europa is in uw handen. D66 wil dat u meer werk kunt maken van een betere toekomst voor alle burgers van Europa. Niet door te bedenken wat goed is voor u, maar door u mogelijkheden te bieden om zelf te kiezen, om te ondernemen en uw leven vorm te geven in een duurzame samenleving.

D66 is een sociaal-liberale partij. Dat betekent dat iedereen vrij, betrokken, gelijkwaardig en mondig kan zijn. Dat is onze inzet voor heel Europa. Wij volgen Europa kritisch, maar gaan niet mee met de mode van euroscepticis. Wij willen dat consumenten meer te kiezen hebben, ondernemers meer ruimte krijgen en burgers echte invloed hebben. We hebben ons altijd ingezet voor onderwijs, zorg en voor natuur. Daar hebben we ook Europa bij nodig. Daar heeft Europa D66 bij nodig. D66 kiest vóór Europa.

Wat kiest u?

De Europese manier van leven

1. De Europese samenwerking gaat niet alleen om economische belangen. Wat ons met elkaar verbindt, gaat dieper. Een gezamenlijk cultuurgoed met een gedeelde historie en gedeelde waarden. In een wereld waarin vrijheid en respect onder druk staan, moet de Europese Unie meer dan ooit aandacht hebben voor democratie en rechtsorde, gelijkwaardigheid van alle burgers en gelijke kansen voor allen. We moeten meer dan ooit letten op verdraagzaamheid en respect voor minderheden. Europa draagt een grote verantwoordelijkheid voor vrede en veiligheid. We kunnen een bron zijn van meer mogelijkheden voor welvaart en welzijn in de rest van de wereld.
2. Europa is geen eenheidsworst. En dat willen we graag zo houden. Binnen de EU is een enorme diversiteit aan culturen en religies verzameld. D66 vindt het uniek en van grote meerwaarde dat deze verschillende achtergronden zich hebben verenigd in de EU met haar 25 lidstaten. Deze historische prestatie moet voortaan worden gevierd als officiële feestdag op 9 mei, de "Dag van Europese eenheid".
3. Het respect voor diversiteit is een van de pijlers voor de Europese manier van leven, samen met tolerantie en democratie. Daarom is het verstandig om niet alles in Europa te regelen. Veel vraagstukken kunnen in de landen zelf worden opgelost, zoals homohuwelijk, abortus en beleid rond softdrugs. Europa moet vooral gericht zijn op het bieden van meerwaarde door samenwerking, het aanpakken van grensoverschrijdende kwesties en het bieden van gelijke kansen voor iedereen. Dat betekent dat in Europa ieder mens telt en dat in beginsel iedereen zichzelf mag zijn.
4. Maar vrijheid kent ook grenzen. De vrijheid van de een eindigt waar die van de ander begint. Vrijheid van meningsuiting is voor ons onaantastbaar, maar waar minderheden of meerderheden hun visie op de wereld proberen door te drukken zonder respect voor andere wereldbeelden en individuele keuzes van mensen, wordt de democratie en basistolerantie geweld aangedaan. Daar zullen we ons tegen blijven verzetten.

5. Zonder een krachtige economie is er geen basis voor een krachtig Europa. De economie van Europa kwakkelde en stagneert, en de werkgelegenheid blijft achter. In 2000 hebben de regeringsleiders van de lidstaten van de EU afgesproken dat Europa in 2010 de meest dynamische en concurrerende kenniseconomie van de wereld zal zijn. Alle landen zouden daar werk van maken. Helaas is in 2004 nauwelijks een begin gemaakt met de noodzakelijke hervormingen en loopt de innovatiestrategie van Europa nu al ver achter op schema. D66 wil dat de lidstaten van de EU kennis en innovatie van hun economie tot prioriteit verheffen.

Minder regels, meer ruimte voor de kenniseconomie

Investeren in innovatie

6. D66 pleit voor een krachtige impuls voor de kenniseconomie, voor innovatie en ondernemerschap. De interne markt heeft enorm bijgedragen aan de economische groei van Europa, maar er zijn nog steeds te veel obstakels voor vrijhandel en eerlijke concurrentie. Daarbij is de Europese economie niet flexibel en vernieuwend genoeg. Dit is slecht voor de toekomst van Europa.
7. D66 wil een duurzame economische groei voor Europa, in milieu- en sociaal opzicht. Regels van de EU moeten duurzaamheid bevorderen. D66 wil daarbij eenvoudig toepasbare criteria, minder bureaucratie en een fiscaal en subsidiebeleid dat gericht is op duurzaamheid. Een duurzame economie betekent ook: gezonde staatsfinanciën en geen afwenteling van kosten op toekomstige generaties.
8. Op het gebied van innovatie is de Europese software-industrie een goed voorbeeld; en dat zonder patentbescherming. Om die innovatie ook in de toekomst mogelijk te maken en kleine IT-ondernemers kansen te bieden, beschouwt D66 de ontwikkeling van open source-software als een vitaal gegeven voor de Europese kenniseconomie.

Wetenschap en onderzoek als basis voor vooruitgang

9. D66 streeft naar een Europese Ruimte voor Onderzoek en wil dat binnen heel Europa 3% van het BNP wordt geïnvesteerd in onderwijs en onderzoek. D66 wil dat de EU meer geld beschikbaar stelt aan universiteiten en onderzoeksinstituten die grensoverschrijdend samenwerken. Universiteiten die excellent presteren op een specifiek vakgebied ontvangen extra Europees budget. Verder moeten nationale obstakels verdwijnen die het vrije verkeer van onderzoekers en studenten belemmeren. De inrichting van het Europees hoger onderwijs qua roosters, toegankelijkheid en de erkenning van opleidingen dient in 2010 inhoudelijk één geheel te zijn.

Gelijke lasten voor Europese ondernemers

10. Een sterkere economie biedt weer ruimte voor groei, waardoor we de kosten van ons sociale stelsel en de pensioenen ook in de toekomst kunnen dragen. Het concurrentievermogen van Europa moet beter. D66 wil meer ruimte om te excelleren en te innoveren. Minder regels, meer ruimte voor het MKB en meer investeringen in onderwijs en onderzoek zullen de economische dynamiek van Europa versterken.
11. Voor economische groei is het nodig dat de EU echt één economische markt vormt, waar grenzen voor bedrijven en werknemers geen rol spelen. D66 wil de administratieve lasten voor ondernemingen daarom beperken en in de toekomst de winstbelasting in de EU gelijk trekken. De fiscale stelsels voor de inwoners van de lidstaten ziet D66 echter als een nationale aangelegenheid, waar de EU zich niet in hoeft te mengen. Investeringsubsidies en Europese aanbestedingen moeten beter aansluiten op de praktijk van het MKB. Het MKB vervult immers een grote rol in de ontwikkeling van de regionale economie en kan de bedrijvigheid in de grote steden worden versterkt.

Transparantie en gelijkheid voor beleggers

12. D66 wil de werking van financiële markten versterken, met meer openheid rond ondernemingen, meer concurrentie en makkelijker toegang voor ondernemers tot nieuw kapitaal. De situatie op de financiële markten heeft grote invloed op de pensioenen van burgers, daarom wil D66 hogere eisen stellen aan de kwaliteit en doorzichtigheid van de informatie voor alle belanghebbenden. Beleggers in de EU hebben recht op volledige en juiste informatie. Aandeelhouders dienen bijvoorbeeld tegelijkertijd over dezelfde informatie te kunnen beschikken als andere financiers. In

de hele EU dient een einde gemaakt te worden aan het beperken van zeggenschap van aandeelhouders bij beursgenoteerde ondernemingen. Voor D66 zijn eigendom en zeggenschap met elkaar verbonden.

Sociale rechten versterken voor werknemers

13. D66 wil dat werknemers overal binnen de EU kunnen werken zonder dat dit nadelige gevolgen heeft voor opgebouwde sociale rechten, zoals pensioenen en uitkeringen. Binnen de EU moeten de sociale stelsels van lidstaten het mogelijk maken voor werknemers om hun opgebouwde rechten mee te nemen naar andere landen.

Pensioenen garanderen

14. Alle landen van Europa hebben een pensioenprobleem. De komende jaren zal het percentage ouderen in heel Europa snel toenemen. Dit heeft gevolgen voor de financiering van pensioenen, omdat steeds minder werkende mensen moeten betalen voor die pensioenen. D66 wil dat lidstaten van de EU de betaalbaarheid van pensioenen garanderen. Om dat te bereiken wil D66 geen nieuw pensioensysteem voor heel Europa. Wel moeten de lidstaten aan de EU een plan presenteren hoe ze de pensioenen garanderen, nu en in de toekomst. Hierbij moeten ze aangeven hoe het nationaal pensioenbeleid zich aanpast aan de demografische omstandigheden in hun land.

15. D66 is voorstander van een verschuiving van de lasten op arbeid naar belastingheffing op consumptie. Hiermee kan worden voorkomen dat in de toekomst werknemers het grootste deel van hun inkomen moeten afstaan aan belasting en sociale premies.

Publieke diensten dicht bij de burger

16. Openbaar vervoer, energie en water, telecommunicatie, postdiensten, publieke televisienetten en dergelijke zijn diensten van algemeen belang. Alle burgers moeten toegang hebben tot dit soort diensten, en dat tegen een redelijk tarief. Aanbieders van publieke diensten moeten voldoen aan de Europese regels voor concurrentie en staatssteun. Waar aan bepaalde groepen burgers niet voldoende publieke diensten worden aangeboden, moeten lidstaten zelf het voortouw nemen.

De Europese boer als ondernemer

17. Binnen de EU is gekozen voor open concurrentie en het bestrijden van onnodige staatssteun aan bedrijven. D66 vindt dat de landbouw een gewone economische sector is, waarop dezelfde wetten en regels van toepassing zijn als op andere sectoren. D66 wil een vitale, concurrerende landbouwsector, Het huidige landbouwbeleid is slecht voor het milieu, slecht voor de derde wereld, slecht voor de belastingbetaler, slecht voor de consument, en uiteindelijk ook slecht voor de boer. D66 vindt dat de landbouwhervormingen niet ver genoeg en niet snel genoeg gaan. Mede door de uitbreiding van de EU zijn hervormingen hoogst noodzakelijk. Het landbouwsubsidiebeleid zoals we dat nu kennen moet worden afgebouwd. Subsidies moeten worden ingezet voor onderzoek, plattelandsontwikkeling en landschapsbeheer.

18. Het beheer van natuur en cultuurlandschappen is een belangrijk publiek goed. D66 vindt het terecht dat de overheid daarvoor betaalt. Wel moet dit geld dan zoveel mogelijk marktconform verdeeld worden, bijvoorbeeld via openbare aanbestedingen.

Markttoegang voor ontwikkelingslanden

19. D66 wil dat de EU een einde maakt aan concurrentievervalsende subsidies en beschermingsmaatregelen voor Europese bedrijven. D66 wil dat de arme landen van de wereld makkelijker toegang krijgen tot de Europese markten. Goede handelsrelaties zijn voor ontwikkelingslanden veel effectiever dan ontwikkelingshulp. De EU stelt alleen nog een ondergrens aan andere landen op het gebied van sociale of milieunormen zoals rond kinderarbeid en voedselveiligheid. Daarnaast wil D66 een coördinerende rol voor de Europese Commissie rond ontwikkelingshulp van de Europese landen om een beter effect te bereiken.

20. De nog bestaande beschermingsconstructies voor Europese bedrijven moeten verdwijnen, bedrijven die het zonder structurele bescherming van hun overheid niet redden hebben geen bestaansrecht. Het optreden van de EU in de WTO inzake handelspolitiek zal erop gericht zijn om belemmerende regelgeving terug te dringen. Voor ondernemers willen we de afdwingbaarheid van

internationale handelscontracten vergemakkelijken en wettelijke bescherming vergroten, bijvoorbeeld rond het intellectueel eigendom.

Een veilige leefomgeving

- 21.** Een veilige leefomgeving is een voorwaarde voor vrijheid en persoonlijke ontwikkeling. Daarom is het één van de kerntaken van de overheid om daarvoor zorg te dragen. In de laatste jaren is het gevoel van onveiligheid sterk toegenomen. Misdaad, terrorisme en oorlogen, maar ook natuur- en milieurampen, grote trein- en vliegtuigongelukken en spanningen tussen bevolkingsgroepen hebben geleid tot een groeiend gevoel van onveiligheid.
- 22.** Hoewel de overheid niet alle dreiging en rampspoed kan wegnemen, is het van het grootste belang dat de burgers erop kunnen vertrouwen dat de overheid haar verantwoordelijkheid neemt. Aangezien de meeste van deze problemen grensoverschrijdend zijn, moet de EU sterke bevoegdheden krijgen om de leefomgeving veiliger te maken.

Criminelen ook over de grens pakken

- 23.** De rechtsstaat zoals wij die kennen in Nederland mag niet worden aangetast. D66 wil daarom dat Europa de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit stevig ter hand neemt. De ondersteunende rol van Europol moet worden versterkt. Het valt niet uit te leggen dat het Europa zonder grenzen wel geldt voor criminelen, maar niet voor de politieagenten die hen proberen te arresteren. Dit betekent onder andere dat het voor politiediensten in grensregio's mogelijk moet zijn achtervolgingen voort te zetten op het grondgebied van een buurland.

Geen bevoegdheden zonder controle

- 24.** Het recht moet altijd zegevieren. D66 heeft zich daarom altijd ingezet voor een goed evenwicht tussen de rechtsbescherming van verdachten en een effectieve rechtspleging. Iedere bevoegdheid op Europees niveau moet dus gepaard gaan met goede democratische controle en bescherming van burgerrechten. Het Europees Parlement moet kunnen meebeslissen over juridische onderwerpen. Burgerrechten zoals die voor privacybescherming moeten in de Europese Grondwet worden vastgelegd en afdwingbaar zijn bij de rechter.
- 25.** D66 verzet zich tegen de invloed die de VS op de landen van de EU proberen uit te oefenen om de handhaving van onze Europese rechtsstaat naar Amerikaans model te veranderen. Het uitleveren van Europese burgers kan alleen als de burgerrechten van verdachten zijn gegarandeerd en door de VS de eventuele opgelegde straffen voor Europeanen aangepast worden aan Europese maatstaven.

Democratische controle op een meer effectief Europol

- 26.** Een snellere opsporing en betere communicatie tussen Europese politiediensten zijn nodig. Voor zware criminaliteit willen wij een intensieve samenwerking van alle lidstaten met Europol. Dit vereist een goede registratie van zware delicten in de EU door Europol, in een database die voor alle nationale politiediensten direct toegankelijk is. Voorwaarde is wel dat het Europees Parlement adequate democratische controle kan uitoefenen. En dat kan alleen als diensten als Europol in het takenpakket van de Europese Commissie gebracht worden.

Oorzaken vrouwenhandel ook aanpakken

- 27.** De bestrijding van mensenhandel en uitbuiting van vrouwen in gedwongen prostitutie heeft voor D66 prioriteit. Hierbij streeft D66 naar een evenwicht tussen criminaliteitsbestrijding en de aanpak van fundamentele oorzaken daarvan in eigen land. De daders willen we zwaar straffen, de slachtoffers willen we perspectief bieden op een veilige toekomst.

Vrijheid en burgerrechten beschermen

- 28.** De Europese manier van leven mag nooit geslachtofferd worden aan radicalisering en maatschappelijke polarisatie. De aandacht van de leiders in Europa dient gericht te zijn op het creëren van begrip voor diversiteit, het bieden van ruimte voor verschillen, maar ook op het bestrijden van misstanden en haat. Een religieuze of politieke overtuiging mag nooit leiden tot een aantasting van andermans bestaansrecht of waardigheid.

29. D66 wil vanuit die invalshoek de strijd tegen terreur vormgeven. Niet alleen met repressie, maar ook door de voedingsbodem weg te nemen. De wereldwijde strijd tegen terreur mag het evenwicht tussen veiligheid en burgerlijke vrijheden niet omvergooien. De 'war on terrorism' mag geen vrijbrief worden om burgerrechten te schenden. Het recht op bescherming van privacy en het recht om voor je eigen mening uit te komen, moeten worden beschermd.

Een Europees geluid in de wereld

30. D66 wil de enorme verschillen in sociale en economische status in de wereld wegnemen. Dit kan door ontwikkelingssamenwerking, maar ook door handelsbarrières af te schaffen en te werken aan de opbouw van een democratische rechtstaat en respect voor mensenrechten.

31. Het buitenlands beleid van de EU moet gericht zijn op het bevorderen van Europese waarden zoals democratie en invloed van de burgers, veiligheid, het handhaven van de internationale rechtsorde en het voorkomen van schendingen van de fundamentele rechten van grote delen van een bevolking. Regimes die de mensenrechten systematisch schenden, kunnen rekenen op harde maatregelen van de EU. Om het buitenlands beleid te versterken dient de Europees Commissaris voor buitenlands beleid onder directe controle van het Europees Parlement te vallen.

Asielzoekers eerlijk verdelen

32. Integratie van nieuwe bevolkingsgroepen is essentieel voor stabiliteit en sociale samenhang. Integratie is vooral een taak van lokale en nationale overheden, maar rond het Europese immigratie- en asielbeleid zijn samenwerking en gemeenschappelijke definities en criteria noodzakelijk. Daarom is een gezamenlijk asielbeleid in de EU vereist. De normen voor toegang tot de EU zullen moeten worden afgestemd en de opvang van asielzoekers moet eerlijk worden verdeeld tussen de landen. Hierbij zullen economische kracht, het aantal inwoners en de omvang van lidstaten zwaar wegen.

33. De EU moet het mogelijk maken om bij internationale crises de vluchtelingen in eerste instantie in hun eigen regio op te vangen. Er wordt hun daar snel uitzicht geboden op een nieuw bestaan van vrede en vooruitgang.

Een Europese Green Card

34. Een economisch gezond Europa kan in de toekomst niet zonder mogelijkheden voor legale immigratie van arbeidskrachten elders uit de wereld. D66 wil daarom, naar het voorbeeld van het Amerikaanse of Canadese systeem, een Europese Green Card in het leven roepen om op selectieve wijze werknemers van buiten de EU toe te laten.

Midden-Oosten prioriteit voor de wereldvrede

35. De explosieve situatie in het Midden-Oosten heeft directe gevolgen voor de veiligheid in de rest van de wereld. D66 wil dat de EU het initiatief neemt om met economische en politieke middelen de onderlinge dialoog te stimuleren. We willen dat er door alle partijen wordt bijgedragen aan een oplossing, waarbij de EU steun biedt om de verschillen in economische kracht tussen de landen te verkleinen. Voor de EU staan het wederzijds erkennen van mensenrechten, gemaakte vredesafspraken en elkaars fundamentele bestaansrecht voorop. Het schenden van mensenrechten en afspraken zal gevolgen moeten hebben voor de economische en politieke relaties met de EU.

Een Europees leger is efficiënter

36. D66 wil werken aan een gezamenlijk Europees leger, geïntegreerd in de NAVO, omdat dat efficiënter en doelmatiger is dan 25 aparte legertjes. Dit leger zou zich moeten richten op het brengen en handhaven van vrede, in samenwerking met de VN, waarbij een terughoudende opstelling gewenst is. Desnoods zou zo'n defensiemacht kunnen worden opgezet door een aantal lidstaten die in hun samenwerking voorlopen op de andere lidstaten. In de Europese defensie-industrie zal door gezamenlijke EU-normen en eenduidige procedures een einde gemaakt worden aan de versnippering van inspanningen en belastinggeld.

Een veilig en schoon leefmilieu

37. D66 is zich ervan bewust dat de economische groei uit het verleden ons welvaart heeft gebracht, maar ook dat het milieu hiervan wereldwijd schade heeft geleden door aantasting van de waterkwaliteit, vernietiging van natuurgebieden en van dier- en plantensoorten. D66 ziet daarom goed milieubeheer ook als voorwaarde voor een veilige leefomgeving.
38. Milieuvraagstukken zijn grensoverschrijdend. Daarom moet Europa wereldwijd actief zijn om milieuverontreiniging te bestrijden, waarbij de EU en haar lidstaten zich op alle fronten als voorbeeld gedragen. Alle lidstaten zullen de afspraken naleven die gemaakt zijn in Kyoto over het terugdringen van de uitstoot van luchtverontreiniging. Ook wil D66 dat het vervoer van levende dieren in heel Europa wordt beperkt.

Innovatie in de zorg voor het milieu

39. Voor D66 is het belangrijk om innovatie in technologie en methodes inzetbaar te maken voor het verbeteren van natuur en milieu. De aanpak van aangescherpte milieunormen heeft bijvoorbeeld geleid tot schonere motoren in auto's en vliegtuigen en duurzame vormen van energieopwekking uit zon, wind en water. Daar valt met onderzoek en innovatie nog veel meer winst te behalen, zowel voor onze economie als voor het milieu.
40. Milieutechnologie kan een grote rol spelen bij de verbetering van het milieu en de voorkoming van verdere afbraak van onze natuur. Daarom wil D66 bijvoorbeeld dat de EU ondersteuning biedt bij het met spoed ontmantelen van oude kernreactoren en kernonderzeeërs in de voormalige Sovjet-Unie.

Arbeid goedkoper, milieu vervuilen duurder

41. D66 vindt dat de inrichting van de westerse economie anders moet, met minder consumptie en meer innovatie in bijvoorbeeld ICT, biotechnologie en schone energie. We willen meer ruimte voor milieuvriendelijke producten en meer belasting op vervuilende producten en productieprocessen. D66 wil de miljardensubsidies van de EU voor de vuile kolenindustrie in Duitsland en België afschaffen.
42. Het principe 'de vervuiler betaalt' moet breder worden ingevoerd: er moet een rechtstreeks verband zijn tussen gedrag en gevolgen. De huidige Europese regels voldoen niet omdat milieukosten in economische afwegingen niet meetellen. D66 pleit er daarom voor dat de werkelijke milieukosten rechtstreeks worden doorberekend in de kostprijs en ten goede komen aan Europees milieubeleid. Daarnaast moeten subsidies op niet-hernieuwbare energiebronnen worden afgeschaft.
43. Arbeid mag daarentegen juist goedkoper worden voor de Europese consument, bijvoorbeeld door lagere BTW voor arbeidsintensieve diensten van kleine ondernemers zoals in de horeca, de kapper, de schoenmaker en de loodgieter.

Europees beheer van rivieren en zeeën

44. Veranderingen in bodemstructuur en klimaat hebben ingrijpende gevolgen voor de waterhuishouding. Een stroomgebied of kustzone kan daarbij vaak beter in zijn geheel beschouwd worden, los van de landsgrenzen. We willen daarom een Europese Waterautoriteit die de verantwoordelijkheid krijgt voor het bestrijden en voorkomen van overstromingen binnen Europa, maar ook bevoegdheden heeft rond het bewaken van de kwaliteit van het zeewater, bijvoorbeeld bij olierampen, en de veiligheid van de scheepvaart. D66 wil daarbij met spoed strenge veiligheids- en milieuregels invoeren voor de scheepvaart van en naar Europa.

Verkeersleiding en kerosinebelasting op EU-niveau

45. De veiligheid in de lucht moet ook worden versterkt. Het vliegverkeer neemt nog steeds extreem toe, waardoor ook het hele Europese luchtruim filevorming kent, met alle gevaren van dien. Veiligheid en milieubelasting van het Europese luchtruim dienen een Europese verantwoordelijkheid te worden. Daarbij hoort ook dat de luchtverkeersleiding een specifieke EU-

taak wordt, en dat de luchtvaart in de gehele EU milieubelasting gaat betalen voor kerosinegebruik.

Europese natuurgebieden

46. Het ecologisch belang van sommige natuurgebieden, zoals de Waddenzee, overstijgt ver het nationale niveau. De EU heeft de taak om te zorgen voor goede bescherming van die gebieden, en op termijn te komen tot een Europese ecologische hoofdstructuur. De hoeveelheid groene gebieden van de uitgebreide EU zoals we die nu kennen, mag niet verder afnemen.

Democratie

47. De voorspoed in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog is mede gebaseerd op democratisch bestuur. Op EU-niveau werkt de democratie echter nog niet zoals het moet. Voor gewone mensen is het vaak onduidelijk wanneer er precies wat wordt besloten. Maar democratie ligt niet uitsluitend besloten in politieke structuren en procedures. Kennis, toegang tot informatie en debat zijn basisvoorwaarden voor een vitale democratie. In Nederland is echter weinig tot geen publieke discussie over Europese kwesties en de feitelijke kennis over Europa is onvoldoende. Europa kan op de lange termijn alleen een succes blijven als de burgers zelf de richting aangeven en rechtstreeks invloed kunnen uitoefenen.

Bestuurders leggen verantwoording af, wetgevers worden gekozen

48. Burgers van Europa moeten beslissende invloed hebben op hun eigen leven en hun eigen bestuur. D66 wil daarom meer openheid en inspraak. Onze uitgangspunten zijn dat bestuurders verantwoording afleggen aan burgers en hun gekozen vertegenwoordigers en dat wetgeving in het openbaar en door gekozen vertegenwoordigers wordt vastgesteld. Hiertoe moeten alle vergaderstukken over wetgeving openbaar zijn, ook die van de Raad van Ministers.

Europees Parlement

49. Het Europees Parlement moet volledige zeggenschap hebben over alle Europese wetgeving en over de het EU-budget. De lidstaten van de EU bepalen de ontwikkeling van de Europese begroting over de lange termijn. Efficiency en zuinigheid in het Europees bestuur is voor D66 een speerpunt. Mede daarom zet D66 zich ervoor in om de extra vergaderplek van het Europees Parlement in Straatsburg op te geven.

Meer politiek, minder diplomatie, minder nationaal

50. Beslissingen in Europa zijn te vaak het resultaat van overleg tussen regeringsleiders van de lidstaten. Daardoor staan nationale belangen te veel voorop en wordt te weinig gewerkt aan het langetermijnsucces van Europa. Europa heeft volgens D66 behoefte aan meer politiek debat en openbare politieke standpunten, waarmee ook het vertrouwen van kiezers vergroot.

51. D66 wil Europese lijsten bij de Europese verkiezingen. De samenstelling van de Europese Commissie moet gebaseerd zijn op de uitslag van de Europese verkiezingen, zodat in het Europees Parlement meer debat komt tussen 'regeringspartijen' en oppositie. Het Europees Parlement moet de Voorzitter van de Commissie voordragen en benoemen. Op termijn moet de Voorzitter van de Europese Commissie rechtstreeks worden gekozen door de bevolking.

Verbetering kwaliteit van wet- en regelgeving

52. Een steeds groter deel van de wet- en regelgeving komt in Brussel tot stand. Voor D66 is de kwaliteit van wet- en regelgeving een prioriteit. Dit is nodig omdat er te veel gedetailleerde en onnodig bureaucratische regels en procedures zijn. D66 wil een verandering in de wijze waarop lidstaten nu met die regelgeving omgaan. Veel Europese regels worden vertaald naar nationale wetgeving onder toevoeging van onnodig veel gecompliceerde en overbodige details. Grensoverschrijdend ondernemen wordt hierdoor veel te lastig gemaakt.

53. Europese subsidieregels zouden geregeld beoordeeld moeten worden en subsidies moeten een uiterste houdbaarheidsdatum krijgen. Na bijvoorbeeld vijf jaar vervalt een subsidie automatisch, tenzij door het Europees Parlement besloten wordt tot verlenging of aanpassing.

Duidelijkheid over de kosten van Europa

54. De EU wordt nu gefinancierd via een ingewikkeld en ondoorzichtig stelsel van invoerheffingen, BTW- en nationale afdrachten. Juist vanwege de voortdurende discussies daarover hebben burgers er recht op precies te weten hoeveel zij bijdragen aan de kosten van 'Brussel'. Daarom wil D66 dat het huidige financieringsstelsel wordt vervangen door een uniforme Europese BTW-heffing. Voor D66 staat daarbij voorop dat het totale EU-budget gelijk blijft. Zo ziet iedere Europeaan voortaan op zijn kassabon hoeveel Europa hem kost.

Europa van de regio's

55. Europa is geen optelsom van lidstaten, maar wordt ook gevormd door dorpen, steden en regio's. Regio's houden niet op bij landsgrenzen. Grensoverschrijdende en interregionale samenwerking draagt in toenemende mate bij tot de Europese integratie. De EU dient dit te ondersteunen door regio's te betrekken bij grensoverschrijdende vraagstukken. Obstakels voor grensregio's om samen te werken dienen te verdwijnen.

56. Sommige regio's in de EU lopen economisch ver achter. D66 wil dat de EU die regio's ondersteunt, zonder onnodige bemoeienis van nationale overheden. De nadruk dient daarbij te liggen op de arme regio's in Oost-Europa. Het regiobeleid dient gebaseerd te zijn op kostenefficiëntie, flexibiliteit en directe betrokkenheid van regionale en lokale overheden. Naast steun aan arme regio's wil D66 dat ook arme delen van grote steden in aanmerking komen voor Europese gelden. De complexe problemen van werkloosheid, integratie en verpaupering in de grote steden van Europa rechtvaardigen die specifieke steun.

Pluriforme media

57. Democratie kan niet zonder goede publieke informatievoorziening. D66 wil dat de EU zich inzet voor pluriforme media, juist ook in landen waar burgers geen informatie ontvangen die ruimte biedt aan andere denkwijzen. Dit geldt voor burgers die lijden onder een dictatuur, maar ook binnen de EU staat de diversiteit van media onder druk. Dit wordt het meest zichtbaar in Italië maar ook elders in de EU zijn de media in handen van enkele grote ondernemingen die te weinig ruimte bieden aan afwijkende geluiden. Commercialisering en monopolisering van media zijn realiteit. Verdergaande monopolisering van de media zal door wetgeving worden bestreden.

58. Hiernaast moet de Nederlandse publieke omroep de taak oppakken om burgers beter te informeren over relevante besluitvorming in Brussel. 'Brussel Vandaag' zou een goed begin zijn. Immers, wat zijn Europese verkiezingen waard als u niet weet wat over u wordt besloten?

Europese afspraken nakomen

59. Het niet nakomen van Europese afspraken door lidstaten ondermijnt het vertrouwen in het Europa van de toekomst. Voorbeelden zijn de afspraken rond het Stabiliteitspact en de afspraken rond melk- en visserijquota. Dat geeft ook een slecht voorbeeld aan de nieuwe lidstaten. Europese regels moeten zinvol, uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. Zo niet, dan moeten ze worden afgeschaft of gewijzigd. De interne controle binnen de instanties van de EU moet ook worden verbeterd. De Europese Rekenkamer moet voortaan openbare aanbevelingen doen over hoe effectief het Europese geld besteed wordt.

60. Lidstaten moeten elkaar in situaties zoals bij het Stabiliteitspact, tot de orde kunnen roepen bij de hoogste rechter, het Europese Hof. Een lidstaat die zich niet aan de uitspraak van de rechter houdt, moet in het uiterste geval het stemrecht in de EU ontnomen kunnen worden.

De toekomst van Europa

61. D66 vindt een Europese Grondwet noodzakelijk voor een evenwichtige toekomst van een democratisch Europa. Het voorstel daarvoor van de Europese Conventie vinden wij positief. Wij willen dan ook dat de regeringsleiders zo spoedig mogelijk tot overeenstemming komen om de Europese Grondwet te realiseren. Voorafgaande van de vaststelling van de Europese Grondwet in de nationale parlementen, dient de inhoud door u te worden goedgekeurd in een referendum.

62. Nog vóór de Europese verkiezingen in juni 2004 treden tien nieuwe landen toe. Daarmee is de decennialange deling van Europa in Oost en West ongedaan gemaakt. Tien nieuwe landen met

een eigen geschiedenis, cultuur en politieke tradities, moeten een plaats krijgen in Europa. De EU van vijftientig moet haar identiteit, waarden en doelstellingen opnieuw bepalen. D66 zal samen met haar Europese geestverwanten streven naar een progressief Europa van democratie, vrijheid en tolerantie, een Europa van mondige en betrokken burgers.

63. Het is goed om snel helderheid te verschaffen over de toekomst van Turkije als deel van Europa. Een beslissing over mogelijke toetreding van Turkije zal in 2004 genomen moeten worden. D66 is voor EU-lidmaatschap van Turkije zodra aan de voorwaarden is voldaan. Aandachtsgebieden zijn de kwestie Cyprus, corruptie, mensenrechten, democratie en de rechten van de Koerdische minderheid.
64. Europa is nog steeds in beweging en blijft groeien. Roemenië en Bulgarije worden naar verwachting lid van de EU in 2007. Meer aanvragen voor EU-lidmaatschap zijn te verwachten in de periode 2004-2009. D66 juicht dit toe. Een verenigd en open Europa is de beste garantie voor vrede, stabiliteit en voorspoed voor alle Europese burgers. Een debat over de omvang van de EU is echter wel nodig. Er zijn geen strikt objectieve criteria om vast te stellen hoe 'Europees' een land is, maar er moeten grenzen worden getrokken. In het belang van de EU moeten de toetredingscriteria strikt gehanteerd worden. Daarbij staat D66 erop dat aan alle criteria is voldaan, waarbij corruptie en de situatie van de mensenrechten zwaar wegen.
65. Met de buurlanden die niet in aanmerking komen voor lidmaatschap, kunnen bijzondere betrekkingen worden opgebouwd, vooral nauwere economische samenwerking. D66 is bijvoorbeeld geen voorstander van lidmaatschap van Rusland, Israël en Noord-Afrikaanse landen. Die landen komen wel in aanmerking voor andersoortige samenwerkingsverbanden met de Unie.

Ons aanbod aan de kiezer

We realiseren ons dat Nederland straks één van de 25 lidstaten van de Europese Unie is. Wil ons land gehoord worden en daarmee invloed houden, dan moeten we in Europa slim opereren en tijdig met goede standpunten en voorstellen komen. D66 werkt hiertoe samen met andere Europese partijen binnen de Europese Liberaal Democraten (ELDR), waarmee we in een apart ELDR-programma afspraken hebben gemaakt. Dit programma biedt u de eigen D66-visie, onze speerpunten.

D66 zal meer verbanden leggen tussen de Nederlandse en Europese politiek. Tussen de politici in de Tweede Kamer en het Europees Parlement. Daarom zal de D66-fractie in de Tweede Kamer voortaan bij elk debat de Europese component van onze voorstellen toelichten. Van het kabinet zullen we vragen steeds weer aan te geven wat Europese besluiten betekenen voor de mensen in Nederland. Zo gaat D66 in de gaten houden of in alle eerlijkheid en openheid recht wordt gedaan aan de belangen van de mensen van Europa. Aan uw belang.

D66 wil af van de eenzijdige kortetermijnpolitiek gericht op nationaal eigen belang. We willen niet meer die afwachtende houding van de laatste jaren. Nederland moet actief leiderschap tonen binnen én buiten Europa.

D66 is ambitieus over Europa. Wij gaan voor een toekomst gericht op voorspoed en rechtvaardigheid voor iedereen. We staan voor meer openheid, democratie en respect voor mens en milieu. Wij ambiëren een Europa dat ruimte biedt aan ondernemers en een veilige leefomgeving voor allen. D66 wil de Europese manier van leven versterken.

Wat wilt u?

Colofon

Dit conceptverkiezingsprogramma is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van de programmacommissie van D66, bestaande uit Erik van Buiten (voorzitter), Herman Beun, Simone Filippini, Fleur Gräper en Rienk Terpstra.

De programmacommissie dankt Arthur Olof, Leo Pinxten en Erik Dees, alsmede iedereen die op welke wijze dan ook heeft meegedacht/ meegewerkt aan de totstandkoming van dit conceptverkiezingsprogramma, voor hun inzet en medewerking.

Den Haag, 05 februari 2004

Het indienen van moties en amendementen

Het verkiezingsprogramma van D66 voor de Europese Verkiezingen 2004 wordt vastgesteld tijdens het voorjaarscongres 2004 (c79) op 13 maart 2004 in het Nederlands Congrescentrum te Den Haag.

De genummerde paragrafen in dit concept zijn amendeerbaar. Bij de algemene inleiding getiteld "Een succesvol Europa", alsmede de afsluitende tekst getiteld "Ons aanbod aan de kiezer" kunnen moties worden ingediend. Een motie is een voorstel tot het doen van een algemene uitspraak, ofwel een verzoek of een opdracht tot een bepaalde handeling en heeft geen gevolgen voor de formulering van de alsdan ter besluitvorming voorgelegde voorstellen. De Besluitvormingscommissie zal geen moties toestaan die amendering beogen.

Alle programmapunten komen per nummer apart in stemming. U kunt dus geen moties of amendementen indienen die beogen een geheel programmapunt te schrappen. Wel kunt u per motie per hoofdstuk aangeven welke programmapunten u apart in stemming gebracht wilt hebben. De overige – voorzover er geen amendementen op zijn ingediend – kunnen door de congresvoorzitters geclusterd worden behandeld.

Uw moties en amendementen op dit voor de Europese Verkiezingen 2004 dienen maandag 1 maart 2004 om 10.00 uur ontvangen te zijn door het Servicecentrum D66, Postbus 660, 2501 CR Den Haag, fax: 070 – 364 19 17 of via het e-mailadres formulier@d66.nl. Het indieningsformulier voor moties en amendementen is te downloaden via www.d66.nl, of te bestellen via het Servicecentrum D66, telefoon: 070 – 35 66 066 of per e-mail: info@d66.nl.

Lees de toelichting op het formulier nauwkeurig! Vermeldt bij amendementen niet alleen het programmapunt en het regelnummer (= niet de zin!), maar ook bij:
schrappen of vervangen: van "eerste 2 woorden" tot en met "laatste 2 woorden"
toevoegen: tussen "laatste 2 woorden" en "eerst 2 volgende woorden"